

Громадська Думка

ПЕРЕДЦІАТА:

(Ціна 1. прим. в таборі 3 ф.)
" " поза таб. 4 ф.)
На місяць в таборі . . . 25 ф.
" " поза таб. 30 ф.
На 3 місяці в таборі 75 ф.
" " поза таб. 90 ф.

ЧАСОПИСЬ ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНЦІВ у ВЕЦЛЯРІ.

ВИХОДИТЬ ЩО ЧЕТВЕРГА Й ЩО НЕДІЛІ.

Видає „Видавниче Товариство імени В. Грінченка“.

АДРЕСА:

Ukrainischer
Unterrichts-Ausschuss
Lagerzeitung
— in Wetzlar. —

Ч. 30. (77).

Неділя, 13. травня 1917.

Рік III.

Східна Галичина—ключ східної і західної Європи.

Східна Галичина зі своїми багатствами завдяки своєму положенню між західною і східною Європою набуває міжнародного значіння в цій світовій війні.

При проголошенні самостійності Польщі покійний австрійський імператор Франц Йосиф видав маніфест дня 5. листопада, яким обіцяв Полякам автономію в Галичині. Поляки, що мають вплив у верховодячих колах Австрії, заходилися коло сього, щоби правительством довершило акт відокремлення Галичини конституційною дорогою через парламент, а дорогою імператорського розпорядку. Українці, які в Галичині порівнюють Полякам числом людності стояли за рішенням у дворі парламенту, підіймаючи своє домагання поділу Галичини на східну—українську, і західну—польську. Правительство мало виготовити проєкт галицького правління, та справою зайняли ся Поляки і виготовили звиваючий до неба олімпіст проєкт галицького союму, в яким 4 мільони Поляків з Жидами мали би 166. послів, а 4 мільони Українців 66. А в Галицькій сенаті на 120—140 послів від шляхти, біскупів, заступників університетів і поміщиків мали би Українці 3—4 послів. То називається польська справедливість і рівноярність народів. Значить Галичина перемінилася би з австрійської провінції в польську, де Поляки поволі поневолили би українську людність і завели би порядки шляхецької Польщі, що довела би до нової війни у східній Європі.

Українці домагалися поділу Галичини, яка є штучним витвором, бо складається з західних частин Малопольщі, князівства Освенціма і Затора і української частини Галицько—володимирського князівства Романовичів (1199—1340). Тому до нині столиця Галичини має герб сеї держави, лева, як свою відзнаку, а герб цілого краю є галка (від міста Галича) над трома коронами, себто над трома українськими князівствами Ростиславичів (1087—1199): Перемишлем, Звенигородом коло Львова і Тербовлею.

Українці мають крім історичної ще й етнографічну підставу, бо вони замешкують більшу східну Галичину, де Поляки з Жидами мають велику посілість з більшістю по містах, загарбавши її дорогою насильства, як прийшла Польща до Галичини від 1366 р. Але тепер має бути демократизація правління не тільки в Європі, але й в Австрії—тим самим вони дістануть власть в руки тільки тоді, коли польська західна Галичина буде окремою провінцією Австрії.

Тимчасом Поляки поробили заходні й дня 5. мая новий імператор Австрії Карло I, переїздяючи через Краків, дав публичну заяву ще перед рішенням парламенту що до становища австрійського правління в справі Галичини такими словами: Особисті відносини, оживлені взаїмним довірем, яке витворило ся між моїм стрийним дідом (попереднім імператором Франц Йосифом I) і Поляками, бажаю вдержати для себе. Перейнятий сердечною симпатією до польського народу і розуміючи його почування, бажаю співділати в будові свіжоутвореної польської держави і перевести в діло писемь бл. п. мого попередника з дня 4. падолиста 1917 р! Нехай край бачить у тім поважний знак мого великого довіря, котрим має бути утверджена згода обох народів, що замешкують край, а Галичина тим сильніше злучена зі мною й з моїм домом“. Та маніфестація у Кракові, як доносить „Франк-фуртер Цайтунг“ з 10 мая (вечерний номер), викликала в українських політичних кругах сильне роздраження. Під тим вражінням парламентарна комісія Української Парламентарної Репрезентації (послів до парламенту) відбула кілька засідань і постановила президента міністрів Клям-Мартініца повідомити: Ви обіцяли, що без порозуміння з нами не будуть роблені ніякі кроки в питанню відокремлення Галичини, та краківська маніфестація, за яку правительство є відповідальне—змушує Українців зайняти инше становище в парламенті,

як досі. (зн. грозять обструкцією.) Дня 15. мая буде збірне засідання Української Парламентарної Репрезентації в цій справі.

На сю справу має дуже чутке вухо російське правительство. Вже в попередній заяві, що до воєнних цілей Росії заявив міністер заграничних справ, Мілюков, що українські частини Галичини мусять бути прилучені до російської України. На се відповіли російські Українці, що в справі українських земель в Австрії не сміє міністер говорити без порозуміння з Українцями. Та проте зі Штокгольму доходить вісти з бюро Гаваса до „Франкфуртер Цайтунг“ з дня 10. мая (другий ранній номер), що російське правительство виготовлює основи своєї проєкту автономного правління в Галичині, значить кладе руку на австрійську провінцію й робить з неї міжнародну справу. І як Австрія не стямить ся, то Росія завдяки своїй дипломатичній проворности виступить оборонцем справедливости в Галичині на шкоду цілого союзу осередніх держав.

Та з Німеччини йдуть голоси проти претенсій Поляків, голоси розумні, які слід дізнати ся всім Українцям: В „Остевропейше Цукунфт“ ч. 9. пише державний бавмайстер Штіц слідує:

„Найблищим завданням є Східній Галичині дати свій український державний характер по думці обіцяних свобод всіх народів Австрії. Тут треба опір Поляків поконати. То мусить тепер бути поладжене! Тепер як Поляки дістають найкращий дарунок, який можна дати народові, мусить ся з Поляками поговорити по німецьки. Східна Галичина на три четвертини краю є після народности українська. Отже важним є тільки, щоби вона в тій частині безумовно по національности була самостійна й від Польщі зовсім незалежна. Австрія не може малодушно думати й бояти ся, що сей твір (східну Галичину) колись може втратити. Як та втрачає принесе утворення української держави, смертельного ворога Росії, то вона забезпечить своє існування в належний спосіб.“

Так отже слухна справа і в морі не втоне. Галичина є

ключем, що отворює двері західній Європі до східної. Не зуміють його удержати мужи в Австрії, то займе його Росія й буде мати отворені двері до Австрії, яка тоді за російським впливом під напором ірреденти славянських народів розвалить ся. Або—або!

II.

Думка.

Передвічна туго,
Вірная подруго,
Возьми, возьми серце в жмені,
Сціпи його туго.
Ніби воно поборе
Своє власне горе,
Бо по світі розлила ся
Недоля, як море.
Де тільки не стану,
Де оком не гляну,
Всюди, всюди бідні люди
Ніби квіти вянуть.
Тут мати з розпуки,
Ломить білі руки,
А там дідує сивесенький
Процає онуків:
Летіть, пташенята,
Де трає гармата,
Серед крові лист дубовий
Вся ваша заплата.
Летіть ви світами
Від батька, від мами,
Гоніть славу кривавую
Чорними шляхами.
Гоніть ясну славу,
Бийте ся за справу,

До дому прийдете,
А нас не найдете,
На згаріщах, попелищах
Шукать нас будете.
Або на чужині
При лихій годині,
В непривітній сторононці,
В чужій домовині.
Летіть ви світами
Від батька, від мами,
Гоніть славу кривавую
Чорними шляхами.

Передвічна туго,
Вірная подруго,
Возьми, возьми серце в жмені,
Сціпи його туго.
Щоб воно терпіло,
В терпінню не мліло,
Щоби в груди не вирвалось,
Ще збожеволіло.

Вецляр 10 м. 1917 р.

Гі. Геленко.

Микола Лисенко.

«Він за життя свої чуття
У звуки перелая,
Що бачив там, близь рай-
ських брам,
Те нам пересказав»
П. Л.

Український наряд здавна звисний своїми прегарними піснями. Пісня веселить його в горю, пісня облекшує йому важку працю, пісня товаришить йому крізь мандрівку життя, від колиски до гробу. Колисанки, любовні, весільні пісні, веснянки, обжинкові й похоронні співи — хто годем всіх їх виспівати? Одна від другої краща, одна від другої цінніша.

І крізь історію нашого народу вить ся пісня, мов різноцітна, чудова мережана лента. Історична пісня брешить іноді у гагліках, у весільних співах, лунає широким подихом степу у думках, в народніх поемах про Мороза, Нечая, Саву, в невольницьких плачах, в жалах над збуреною Січею, ген-ген аж майже до останньої хвилини.

Вона ждала тільки свого мистця, співаки над співаками, який тому багатому народному матеріялові дав би мистецьку, світові зрозумілу форму, який отсі діаманти народньої творчости перетворив би в блискучий, безцінний брилїант.

І таким мистцем явив ся у нас Микола Виталевич Лисенко, під якого духовим покровом розвиває свою музичну діяльність також наше таборове товариство імени Лисенка.

Родив ся Микола Виталевич 10 марта 1842 р., в селі Гриньках, у Полтавщині.

Походив із старинного козацького роду, звісного ще в часах Хмельниччини.

Батько його був богатим дідичем, який синові свому дав гарну освіту. Початків музики вчила Миколу його мати, а звісно, що матері бувають для своїх дітей найлучшими вчителями. Дальше музичне образование добув собі вельми талановитий хлопець від учителів та вчительок дома (Франк) і в Києві (Паночіні). Тут, як ученик школи Годуена, почав він пробувати у перше своїх сил у легких композиціях на фортеп'яні. Від Годуена перейшов Лисенко до гімназії в Харкові, яку скінчив з дуже гарним успіхом і року 1860 вписав ся на природописний віділ зразу в харківським, а дальше в київським університеті. Тут увійшов він в круги української молоді і став до народньої праці, якій вірним остав ся до смерті.

Скінчивши 1865 року університет поїхав дальше образовати ся за границю до славної музичної школи в Лїпську (Ріхтер.) Тут вчив ся теорії й історії музики й образив ся в концертній грі на фортеп'яні. Його концерти (приміром у Празі) мали гарний успіх і віщували йому світлу будучність.

Але не туди ішли його бажання. Не блискоучої, світової слави шукав Микола Лисенко, а хотів всі свої сили, весь свій великий дар посвятити розвиткові рідної музики. Осїв у Києві. Тут студював українську народню музику і її основи, записував пісні від банду-

ристів (Вересай), komponував кводлібеті, мужеські й жіночі хори, гармонізовав і у низки вязав численні народні пісні, складав кантати (Бють пороги, Радуй ся, Ниво), творив численні опери (Різдвяна ніч, Сафо, Тарас Бульба, і т. д.) артистично опрацював давніші наші оперети (Наталка Полтавка, Чорноморці) — словом розвинув незвичайно широку й плідну та високовартну музичну діяльність, серед якої особливо вагу клав на композиції до творів Шевченка (приміром славні барітонові соля, як „Гетьмани—гетьмани“! „Минають дні“ і т. д.)

Його студії над природою нашої музики являють ся одинокими в своїм роді. Він вказав приміром на її споріднення із старогреческою гармонікою, відкинув хроматизацію і т. д. Сміло можна сказати, що мало котрий музик зробив для рідної музики стільки, що він. І не тільки для музики, але й загалом для справи.

Він заложив у Києві українську музичну школу, з якої вишло чимало знаменитих композиторів, діригентів, капелників і співаків, провадив хори, уряджував концерти і народні свята, його дім був одним із центрів українського життя в Києві — він не ховав ся в шаркулю навіть в найгірших часах гонення українського духа, він, поважний і славний мистець, сидів навіть в арешті і спав на ґричі разом з іншими борцями за справу України.

Ні — перед таким творцем, чоловіком і патріотом годі не зняти шапки, годі не поклонити ся перед його великим і світлим імя в таку хвилину, як нинішня.

Жаль тільки, що його нема між нами, що відійшов він в країну вічного мира, в ті вищі сфери, з яких був родом і про які говорив нам незрівняною мовою тонів.

Біленко.

Богдан Ленкий.

Не торкайте кайдан, забудьте гамір бою,

Буденцини побудьте ся на час!

*Чи чуєте той шум, що роко-
тить горою?*

Чи чуєте? — це сеній їде до нас.

Він за життя свої чуття

У звуки перелая,

*Що бачив сам близь райських
брам,*

Те нам пересказав.

У ніч глуху він по степу

До місяця блудив,

І плач батьків, їх сум і гнів

На струнах нам озвонив.

Він зрозумів світ козаків

І гайдамаків шум,

*Чув кнутів ляск, кайданів
бряк,*

Піши невольницьких дум.

Коли ж часом своїм криюм

Підняв ся аж до хмар —

То брав звідтіть не жах, не білі,

Лиш воскресення чар.

Хоч сам тертів, душею мій —

Про силу нам співав,

І хоч кругом все спало сном

Мертвечьким — струн не рав.

*В найгірній бій казав: „не мій —
Побіда надійде!*

*Мені гострїть, а дур крїпїть,
Велика хвиля їде!“*

*І надійшла вона осяйна огнем
Посеред куль і бряжоту мечів.*

*І хоч його нема вже поміж нами,
Так ще луна його могучий спів.*

*Нехай же він веде нас в ту Україну,
Де щастя, волї-догї квіт цвіте,*

*Най нас веде в Свобідну Україну —
У гору дур! Вважайте — сеній їде!*

РЕВОЛЮЦІЯ В РОСІЇ й МИР.

Рада робочих і салдатів проти Українського війська.

„Нігі Паріаїс“ доносить з Петрограду: Виділ ради робочих і салдатів предложив просьбу до міністерства, щоби воно не допустило й не дозволило на утворення українських, естонських і лівонських національних полків.

Таким родом виділ ради салдатів і робочих явив ся більшим центральстичним ворогом визволення України, як ліберальний міністер пійни Гучков, з октябристів, який дозволив на утворення двох українських бригад. На місце царя — встав московський центральст в робочій блюзі.

Росія опрацьовує проєкт автономії Галичини.

Зі Штокгольму пишуть: Російське правительство вироблює свій проєкт автономії Галичини, в якім стараєть ся погодити інтереси Українців.

Про се поговорим в особній статі. Українське правительство в Києві заявило, що в справі Галичини не повинно російське правительство займатися становище без порозуміння з Українцями. Надїємо ся, що й тепер київське правительство займе до сього відповідне становище!

Союз Славян південної Росії в Києві.

Зі Штокгольму доносять: В Києві завязав ся союз Славян, що мешкають в південній Росії (мабуть України й Білоруси. Ред.) для оборони соціяльних і культурних прав проти шовіністичних стремлїнь пануючих націй. (Тут проти Росії й Польщі. Ред.)

Українець — товаришем міністра хліборобства.

Між новоіменованими товаришами міністра хліборобства знаходимо імя А. Кулижного, з фаху агронома-кооператора, Українця з Полтавщини. А. Кулижний в товаристві інших кооператорів з України, відбуваючи перед війною заграничну поїздку, вступив до Львова і тут знайомив ся з українським кооперативним рухом в Кравім Союзі Ревіаїїнім.

Микола Василенко — попечителем київського шкільного округа.

„Утро Росії“ з дня 29. марта (11. квітня) в телеграмі з Києва повідомляє:

Попечителем київського шкільного округа (губернїї: київська, подільська, волинська, холмська, полтавська, чернягівська) іменовано Українця Миколу Василенка, відомого в краю громадського діяча і члена Центрального Комітету партії Народної Свободи (кадетів).

В 1909 р. Василенко став доцентом в київським університеті по

катедрі російської історії, лекції одначе не читав через заборону попечителя округа. В 1908 р. Василенко відбував 9-ти місячну кару в „Хрестах“, засуджений по 129 ст. як редактор „Кієвських Откликів“, Василенко є автором великої праці по історії України.

Василенко заявив кореспондентови „Утра Росії“, що міністер народної просвіти Мануїлов поручив йому разом з місцевими педагогами розробити програму заведення української мови в школах.

Заворушення в Петрограді.

„Дайлі Телеграф“ доносить через голландські часописі:

Після висмання ноти Мілюкова до союзників відбувало ся цілу ніч засідання тимчасового правительства з виділом ради робочих і салдатів в таврійській палаті дня 4. мая. Та з полудня почала ся велика масова демонстрація перед палатою. Салдати несли хоругви з написами: Геть з Мілюковим! Геть зі здохутками! Тих салдатів зібрало ся 15.000 з хоругвами й наппсами, з ними получили ся робітники, ворожі тимчасовому правительству. Після півночі мав бесїду Мілюков до демонстрантів, як сторонники правительства уладили проти демонстрації манїфестацію, в якій взяли участь багато салдатів звісного волинського полку. Його бесїду прийняли з окликами признання. На радї з виділом робочих прочитав ташну телеграму від союзників, яка зробила велике вражіння й заставил виділ салдатів і робочих до алагодї. О 6 годині зранку закінчило ся історичне засідання.

Але слідуючого дня прийшло до великих заворушень у столиці. Середина міста стояла за тимчасове правительство, та найбільші передмістя — Васілевський остр., Выборжська й Петроградська сторона нашлись в руках противників. 120.000 робітників перестало робити на вість про висилку ноти. Зачали ся вуличні перепалки, багато салдатів перейшло на сторону робочих, інші напали на масу з оружжям в руках. В тім замішанню впало 60 людей. Всі памятки царів і великих подвижників царської Росії розтощено.

Російські мирові умови.

Мілюков долучив до своєї ноти вірности союзникам і воєній цілі Росії, які ставлять такі умови мира: 1) Цілковита відбудова дотеперішньої російської границі. 2) Розв'язка питання морських проливів (Босфору й Дарданелів) по думці того, щоби Росія одержала над ними повне право посідання. 3) Розв'язка питання національностей в Німеччині, Австро-Угорщині й Турції, а се на основі самостійности народів, яких доторкає це питання. 4) Остаточне вясненне відношення Європи до Орієнту (полуднево-східної Азії).

5) Цілковите відбудовання Бельгії, Румунії, Сербії, Чорногори й Польщі з включенням земель, приналежних тим народам, які знаходяться в руках осередніх держав, 6) Гарантія будучої безпеки всіх народів перед політичною й господарською експанзією (поширенням) Німеччини.

Проекти мирових переговорів партії Керенського.

Орган Керенського „Рабочая Газета“ подає конкретні (явні) проекти до мирових переговорів в такий спосіб: 1) Означеного дня завішується всі воєнні операції в краю. Положення на морі остає незмінне.

а) Кожда воююча держава має право претенсії на деякі граничні області, які перед війною були в чужім посідданню. 4) Людиости граничних областей преслугує право висказати своє домогає, чи вона хоче утворити самостійну державу і чи відноситься претенсія на деякі області воюючих держав. Заява самостійности буде пошанована, як що найменше 10 процентів дорослої людности заявить ся за нею. 5) У випадках під 3 й 4 точкою—годить ся мирова конференція на голосовання народу на основі загального, рівного й тайного права голосу в протязі означеного речинця. Кінцеве рішення подає вислід голосовання під доглядом обох сторін. 6) Творить ся фонд в сумі 25 мільярдів франків для відбудовання земель, знищених війною. Воюючі держави складають ся на цей фонд, відповідно до своїх воєнних коштів. Цей фонд розділяється відповідно до вказаних шкід народів, навічених війною.

На підставі 4 точки людности України може заявити, що вона хоче утворити самостійну державу та потреба 10 процентів дорослої людства цією постановою, які на нашу думку напевно зберуть ся на Україні!

Супроти того, що Австрія хоче відступити східну Галичину Полькам—може Україна піднести претензію до східної Галичини і певно найде паражуючу більшість голосів населення австрійської України, як прийде до вибору між австрійською Польщею і російською Україною.

Робітнича й салдацька рада проти позички.

Зі Штокгольму доносять: Рада робітників і салдатів заявила ся за Леніном при голосуванні в справі воєнної позички. Бесідники більшости голосили: „Геть з війною і буржуазно-радикалістичним правительством. Ні одної копійки для Мілюкова!“

Розклад у війську.

Зі Штокгольму доносять: Після приватних звідомлень масова втека з війська прибрала великі розміри. Втекло 1.200.000 до 2 мільонів салдатів додомів. Тільки полудневі залізничі після донесення часописею перевозили 200.000 салдатів. Міністер війни дав звідомлення про відносини у війську і сказав, що положення є грізне.

Стан армії в сій хвилі є причиною великої тривоги правительства.

Нове положення в Петрограді.

„Коррієра де-ля Сера“ пише з Петрограду. Підчас послідних заво-

рушень прихильники Леніна вбили 38 салдатів. На поклик відліу робочих до населення наступив спокій. Чому салдацька рада уступила, й погодилася з правительством, були різні причини.

Перша причина була тривога перед внутрішньою війною, тим більше, що сторонники Леніна зовсім неприхильно відносять ся до ради салдатів і робочих; друга причина була тривога перед гарнізоном, який є вірний тимчасовому правительству разом з гарнізоном Царського села і генералом Рузьким, який стоїть в Мінську на чолі армії, вірної правительству, що загрозилася маршем на Петроград в разі розриву ради салдатів і робочих з тимчасовим правительством.

На всіх зібраннях офіцерів всіх петроградських гарнізонів домагали ся утворення соціалістичного Кабінету. Та меншість заявила ся за розширенням теперішнього Кабінету в сій спосіб, що до теперішнього правительстві вступлять представники робочих.

Так виходить рада робочих з принципіальної програми на уступки і робить ся щораз більше оружем в руках правительстві.

Побіда Мілюкова над робочими.

„Times“ доносить з Петрограду дня 7 мая: Сторонники правительстві є цього погляду, що останній критичний тиждень приніс велику побіду тимчасового правительстві. Правительство не взяло навіть назад своєї ноти до союзників про свої воєнні цілі.

Заява тимчасового правительстві.

На основі звідомлення петроградської телеграфічної агенції тимчасове правительство оголосило заяву слідуячого змісту:

Свідоме свого тяжкого завдання тимчасове правительство заявило ся зараз після упадку царського правління за довершенням соціяльних реформ і дальшим веденням війни в злуці зі союзниками. Воно вчисляє благодати, які воно приніс, а се: амністію, знесення кари смерті, рівність горожан перед правом, свободу зборів і товариств і т. д.

Тимчасове правительство не хоче затаювати труднощів, які воно стрічає і які з часом збільшають ся, але ніяка капля крові не пролилася з вини правительстві й ніяка думка не була задавлена правительством. Та одна група мало совісних людей стремить до переведення своїх намірів в дорозі насильства, що би внутрішню карність знищити й викликати анархію. Той стан річи утруднює управу краєм і загрожуює державі внутрішніми труднощами та пораженням на фронті. Змора анархії і боротьби горожанської висить над Росією. Тому домагається правительство від загалу підпори своєї власті.

Правительство буде стремити до того, що би розширити свій склад, покликуючи представників живучих і творчих сил держави, які досі не брали діяльної і безпосередньої участі в управі краю.

Хороба Гучкова.

Після вістий петроградських часописею міністер війни Гучков за-

недужав так, що мусів здати зі своїх рук управу міністерства на необмежний час.

Грузинський конгрес в Тифлісі.

За приміром Українців при кінці минулого місяця відбув ся великий конгрес і збори Грузинів в Тифлісі. Вони заявили ся за утворенням федеративного ладу в Росії на демократичних основах з тим, що Грузії припаде національно-територіяльна автономія (самоуправа) в спілці з другими народами. Збори з 24.000 Грузинів заявили, що від того бажання не відступлять і будуть в разі потреби добивати свого права разом з иншими народами всіми способами.

Вступні переговори до мирової соціалістичної конференції в Штокгольмі.

Зі Штокгольму пишуть: Тепер відбувають ся вступні переговори для соціалістичної мирової конференції. Нині вже ясно, що не можна думати, що би ся конференція почала ся дня 15. мая і годі говорити, що вона збереть ся скоріще як перед кінцем червня. Три голандські і шведські провідники в Бельгійцем Гуйсмансом, як секретарем,

займають ся політичними питаннями війни і можливістю приведення всіх до мира. Далі прибрали до сеї ради одного Норвежця і Данця. Він має вислухати мужів довіря німецької, австрійської і російської соціал-демократії, зробити собі образ загальний на основі зібраних думок обох сторін і зачати зводити їх до зведнання. Отверті проекти лежать ще дуже далеко і вони будуть зміняти ся після ходу війни і внутрішнього політичного розвитку Росії.

ВІЙНА.

Західний фронт.

Над Есне провадить ся завзята борба між Французами й Німцями; так само в околиці Реймсу.

В околиці Арра ведеть ся бій між Англійцями та Німцями за вдерте Німцями село. На північ від Ст. Квентен бій скінчив ся побідою Німців.

Македонський фронт.

Двічі піднімав генерал Серай зі своєю армією офензиву проти болгарсько-німецьких позицій,—двічі мусів уступити без ніяких вислідів. Його армію десятикують хороби горячого підсоння.

На инших фронтах спокій.

Вісті з Росії й зі світа.

СПОКІЙ НА РОСІЙСЬКІМ ФРОНТІ.

Daily Mail доносить з Петрограда: дня 8. мая рада робочих порішила загальний спокій на фронті аж до голосовання народу й війська над новою формою держави і миром.

ЧИСЛО ПОЛОНЕНИХ В ОСЕРЕДНІХ ДЕРЖАВАХ.

До дня 1. лютого 1917 р. обчислено всіх полонених в осередніх державах. 6 Іх 2.874.271 з яких на Росіян припадає 2.080.699. себто: 14.239 офіцерів, 2.066.496 салдатів.

БУДУЧИЙ РОСІЙСЬКО-НІМЕЦЬКО-ЯПОНСЬКИЙ СОЮЗ.

„Русское Слово“ подає перспективу на уладження політики сві-

тової після війни і заповідає, що після війни прийде з огляду на спільні інтереси до російсько-німецько-японського союзу проти англійсько-американської переваги.

РУЗЬКИЙ ЗАМІНЕНИЙ ДРАГОМІРОВ.

З Копенгаги доносять: Головний командуючий північної армії Рузьський уступив, на його місце іменовано Драгомірова.

АМЕРИКАНСЬКА ФАБРИКА МУНІЦІ.

З Берна доносять з Нью-Йорку, що одна з американських фабрик в Hammoth вилетіла в повітря. Число жертв невизначене. Видно і в Америці—є люди.

Конференція українських таборів.

Перша конференція представників українських таборів в Німеччині відбула ся в Зальцведель в днях 7 й 8 травня с. р. В конференції взяли участь по п'ять представників з таборів Раштат, Вецляр і Зальцведель та президент Союзу Визволення України д. Олександр Скоропис-Йолтуховський.

Президент Скоропис здав конференції звідомлення про свою обіздку українських таборів у справі мандату до тимчасового російського правительстві та про инші важні таборів справи, над чим переведено широку дискусію. Конференція ствердила, що число підписів на мандаті перейшло, мимо короткого часу й багатьох перешкод, двадцять тисяч, що є гарним доказом свідомості полонених Українців і та рішила продовжувати збирання підписів дальше.

Дальше перевела конференція засадничу дискусію про становище української справи до останніх світових політичних подій, з окрема

до революції в Росії, та ухвалила в сій справі таку резолюцію:

„Конференція ствержує, що революція в Росії не зміняє зовсім нашого ідеалу повної державної самостійности українського народу та що основою нашої діяльности, як і дотепер, є як найширша організація свідомих нас українського народу.“

Дальше обговорено й порішено на конференції ряд важних справ, дотикаючих всіх українські табори, як справу часописної й инших видавництв, робітничих команд, таборових організацій і т. ин.

Вкінці ствердила конференція велику користь безпосередньої виними думок представників українських таборів та рішила звернути ся до С. В. У. з проханням поробити заходи, що би такі конференції відбували ся частіше.

З таборового життя.

— З 7. травня в кустарному барачі розпочалися курси рисунків. Учні зголосились 16 люда. Крім неділі і свят заняття відбувають ся що дня від 3 до 1/2 5 години по обіді.

Засаднича мета курсів:—Збірка мотивів, та орнаментів, котрі наш народ вживає на Україні як прикрасу на різних хатніх річах та господарських знарядях.

— З 9. травня проф. Лепкий розпочав викладати всевітню історію. Надалі виклади будуть відбувати

ся в середу, четвер, п'ятницю й суботу від 1/2 11 до 1/2 12 годин рано в кімнаті при учительському барачі. —Вхід на виклади нікому не забороняється.

— Просвітна Громада ім. М. Драгоманова. В п'ятницю 11. травня с.р. відбуло ся чергове засідання заряду „Просвітної Громади“ і референтів від бльоків. На засіданню референтами подавали ся звіти про тижневу діяльність їх -по бльоках. Крім цього на засіданню обговорювались різні таборові справи.

Ю.

Листи з робітничих команд.

До нас щоденно надходить багато листів, з яких видно, що освідомленість поміж нашими товаришами на робітничих командах багато поглибшала.

Полонені, які були в таборі всього 1—2 тижні, або й 1—2 дні, а несь довгий час полону пробули на

роботах, тепер дякуючи часонісцї, мандрівній бібліотеці, а також і агітації мужів довіря, гуртують ся, заявляють свої бажання, щоби й їх причислити до гурту організованих Українців, бо й вони є сини Неньки України й також згідні стати в обороні інтересів свого народу й т. д.

Містимо тепер кілька таких листівок, які самі по собі охарактеризують розвиток свідомости поміж нашими товаришами на робітничих командах.

II.

До т-ва „Самостійна Україна“. Повідомляємо вас, що й ми заснували організацію „Свобідна Україна“, яка з 13. квітня починає функціонувати.

Накінець побачили й ми, що вся наша сила в єдності.

Щиро дякуємо за вашу неустанну працю, в котрій тепер і ми, організуванши ся, хочемо допомогти вам хоч не духово, та матеріально. На початок шлемо вам 5 1/2 марок на різні цілі.

За роб. ком. Baden, № 1090. Голова Д. П-р. Писар А. А-в.

Переписка Редакції.

Тов. І. Лаврінюк. Хоч ні й нічого не признає, але ми раді допомогти вам, як що дасте від брата згоду на ваше перенесення й запевните, що маєте чим заплатити за перевозку, бо командатура на свій кошт тепер нікого не перевозить.

Ком. Bernersheim, № 2575, т. А. Бо-ок. Ваш т. І. Тертицький на робітничій команді.

Ком. Marienhause, № 11806, т. О. П-к. Часонісцї нам вислалимо. Гроші ще не одержали.

Ком. Warstein, № 2072, т. С. Со-ко. Посилемо вам 5 книжок з тих, що просили на суму 1 м. 60 ф., а замість тих, що нема, послалимо «Пам'яті Івана Франка» за 40 ф.

Ком. Bingebrück, № 3151. Послалимо вам часонісцї і географію України Рудницького в 2-х частинах. Рахункові книжки (задачника) й Історію Грушевського зараз не маємо. Коли одержимо, то також пошлемо.

Ком. Wicker, № 2373, т.т. І. Д-ко й Е. К-х. Ком. № 633, т. К. В-до. Гроші одержано. Часонісцї «Громадська Думка» послалимо.

Ком. № 10787, т. К. П-р. Гроші одержано. Часонісцї послалимо. Що до одержі, то зверніть ся до мужа довіря, який мусти ствердити, що ви дійсно потребуєте нової одержі. Тов. Рученко. Листа вашого одержали. Часонісцї послалимо. Прозьбу вашу за послки передали куди слід.

Ком. Hahnstätten. Передплата на травень (май) продовжуєть ся. Тов. О. Бо-ко. Листа вашого одержали. Часонісцї буде вислати ся.

Rastat, т. А. Назаренко. Книжки, які ви просите, вислалимо.

Ком. Altenkirchen, т. Д. Р-к. Гроші одержано. Часонісцї вислалимо. Постараємо ся на далі посилати часонісцї справно.

НАРОДНИЙ ДІМ у таборі ВЕЦЛЯР.

СЬОГОДНЯ, 13. травня 1917. р.

УЛАДЖУЄ музично-драматичне товариство імени МИКОЛИ ЛИСЕНКА.

В салі Народного Дому вецлярського табору,

ПРИ ЛАСКАВІЙ СПВУЧАСТИ

добродія **Олександра Семенова,**

ОПЕРНОГО СПВАКА Й ПАНІСТА

— д-ра **ВОЛОДИМИРА ЛЕВИЦЬКОГО** —

В ЧЕ С Т Ь

Миколи

Лисенка

Святочний Концерт

Програма концерта пам'яті М. ЛИСЕНКА.

I ВІДДІЛ

1. Лисенко: Увертюра з оп. „Чорноморці“—відіграє симфонічна оркестра.
2. Святочна промова—скаже проф. Б. Лепкий.
3. Лисенко: „Ой щож бо то тай за ворон“—виконає чоловічий хор а сарелла.
4. Лисенко: „Мені однаково“ -) Пісні сольові на тенора в „Розвійте ся з вітром“) супроводі фортеп'яна. „За думою дума“) тенора. виконає д. О. Семенів.
5. Лисенко: а) „Козачий хор“) Хори з оп. б) „Ой піду я на музику“) „Чорноморці“ в) „Слава чорноморцям“) цї. виконає чоловічий хор в супроводі симфонічної оркестри.

II ВІДДІЛ

6. Лисенко: Інтродукція й хор із оп. „Майська ніч“ виконає чоловічий хор в супроводі симфонічної оркестри.
7. Б. Лепкий: „Не торкайте кайдан!“—деклямація виголосить т. Біліченко.
8. Лисенко: „Ой бреморе“—чоловічий хор а сарелла.
9. Чайковський: „Пісня без слів“—сольо скрипково в супроводі фортеп'яна—відіграє т. Масловський.
10. Лисенко: „Не забудь юних днів“—дуєт в супроводі смичкової оркестри проспівуєть т.т. Титаренко (тенор) і Шибалін (барітон).
11. Ніщинський: „Закувала та сива зозуля“ з музичної картини „Вечерниці“—виконає чоловічий хор в супроводі симфонічної оркестри.

Супровід фортеп'яновий обняв д-р Левицький. Хором і оркестрою заправляє проф. Евген Турула.

Початок рівно о 6. год. вечера.